

Oameni, fapte, locuri

O zi în
tabăra
EOD – iștilor
bistrițeni

pagina 4

Focus

„Geparzii”
turdeni,
pregătiți pentru
misiune

pagina 8

ORIZONT MILITAR

Editor: Divizia 4 Infanterie „Gemina”

Fondat la 12 februarie 1948 • Serie nouă * Nr. 290 (2066) * 30 septembrie 2020 • 8 pagini — 0,7 lei • www.cujarm.ro

ORIZONT MILITAR ÎN ACEST NUMĂR

În obiectiv

Știri din D. 4 I. „Gemina”

- Slujbă de pomenire
- În sprijinul comunității
- „Brave Warrior 20”
- „Rapid Trident 20”

pagina 2

„Subofițerul/Soldatul anului 2020” – etapa pe

Divizia 4 Infanterie „Gemina”

Interferențe

Arta în definiții

pagina 5

Pe lângă țintă

Interviu

Căpitanul

Istvan Bartha

din B. 316 Asig.

Date „Guruslău”:

„Din fiecare lucru am învățat
câte ceva și nu m-am dat bătut
niciodată, oricât de greu a fost”

pagina 3

Mapamond

Actualitatea militară internațională

- Marea Britanie – misiuni de patrulare
- Rafale F3-R în operațiuni de luptă
- Criza din Mării Negre și Marea Mediterană
- MQ-9 Reaper la un alt nivel

pagina 7

Era digitală

pagina 6

Sfaturi pentru un somn odihnitor

■■ SLUJBĂ DE POMENIRE
La începutul lunii septembrie, la monumentul ridicat la Ferma Cavalerilor din Bistrița, a avut loc o slujbă de pomenire pentru eroii bistrițeni decorați cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul“. Evenimentul a fost organizat de către Protopopiatul Ortodox Român din Bistrița, Filiala Județeană Bistrița-Năsăud „Colonel Liviu Rusu“ a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria“, Asociația Culturală „Alexandru Vaida Voievod“, Biblioteca Județeană „George Coșbuc“ Bistrița-Năsăud și Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud. Monumentul edificat în anul Centenarului Marii Uniri, a fost ridicat în cinstea celor cinci eroi bistrițeni decorați cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul“ și anume colonelii Liviu Rusu, Romulus Sîrca, Ioan Eitl și Gheorghe Mares, precum și generalul Grigore Bălan. La activitate au participat președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, Emil Radu Moldovan, viceprimarul municipiului Bistrița, Cristian Marius Niculae, protopop Alexandru Vidiican, comandanțul Bg. 81 Mc „General Grigore Bălan“, colonelul Cornel Scurt, comandanțul B. 812 I. „Bistrița“, locotenent-colonelul Alin Florin Marian, comandanțul B. 405 Log. „Năsăud“, locotenent-colonelul Florin Cioancă, militari activi, în rezervă și retragere. Activitatea a fost conferențiată de generalul-maior (r.) Ioan Manci,

fost comandanț al brigăzii bistrițene, prof. univ. dr. Gelu Buta și colonel (r.) Ioan Cordovan. După desfășurarea slujbei de pomenire au fost depuse coroane de flori. (I. S.)

■■ IN SPRIJINUL COMUNITATII Începutul anului școlar a constituit un bun prilej pentru militarii B. 151 I. „Războieni“, care sunt permanent prezenți la evenimentele importante ale comunității de a se reîntâlni cu copiii din satele Buhăieni și Drăgănești din comună Andrieșeni. Activitatea a devenit deja o tradiție, iar în acest an peste 120 de școlari s-au bucurat de vizita militilor. Cu această ocazie, fiecare copil a primit în dar câte un pachet cu rechizite școlare, dulciuri și măști sanitare de unică folosință, iar tinerii liceeni au primit și ghiozdane. La activitate s-au alăturat IPS Teofan, mitropolitul Moldovei și Bucovinei și reprezentanții Asociației Semper Dignus din Iași. (I. S.)

■■ „BRAVE WARRIOR 20“ În perioada 14–26 septembrie militari din cadrul B. 812 I. „Bistrița“ au participat în poligonul Varpalota din Ungaria la exercițiul multinațional „Brave Warrior 20“ alături de partenerii americani, maghiari și slovaci. Obiectivele urmărite în cadrul acestui exercițiu au fost pregătirea în comun, în mediu multinațional, prin participarea la acțiuni de apărare de mare intensitate, la nivel tactic. Militarii bistriteni au desfășurat

2021 **BSDA**

Black Sea Defense & Aerospace EXHIBITION & CONFERENCE

8th Edition

Cea de-a opta ediție a BSDA a fost reprogramată în perioada 12–14 mai 2021

exerciții de tip LFX (Live Fire Exercise — Exercițiu cu trageri de luptă) de nivel companie, împreună cu partenerii maghiari și slovaci. De asemenea, au participat la competițiile „Shooting Day“ și „Sport Day“ în cadrul cărora militarii și-au demonstrat experiența și îndemnarea în cadrul diferitelor probe. (Sublocotenent Antonia COROIU)

■■ „RAPID TRIDENT 20“ Si în acest an, Centrul Internațional de Securitate și Menținere a Păcii din regiunea Yavoriv, Ucraina, a găzduit exercițiul multinațional „Rapid Trident 20“. România a fost reprezentată la exercițiu de un detașament format din militarii B. 151 I. „Războieni“. „Lupii

Negri“ s-au antrenat împreună cu militarii ucraineni în cadrul unor exerciții tactice pe parcursul cărora au exersat și aplicat diferite tehnici, tactici și proceduri, specifice luptei în mediul urban în scopul perfecționării deprinderilor personalului în planificarea, controlul și conducerea operațiilor în cadrul unei coaliții multinaționale, precum și cooperarea dintre forțele armate ale țărilor participante, în conformitate cu standardele NATO. În acest an, în cadrul exercițiului au participat peste 4.000 de militari, țării găzdui alăturându-i-se militari din SUA, Canada, Marea Britanie, Polonia, România, Bulgaria, Germania, Danemarca și Lituania. (I. S.)

„Subofițerul/Soldatul anului 2020“ – etapa pe D. 4 I. „Gemina“

In perioada 14–18 septembrie, Regimentul 50 Rachete Antiaeriene „Andrei Mureșanu“ a fost gazda competiției „Soldatul/Subofițerului anului“, ediția 2020, etapa pe Divizia 4 Infanterie „Gemina“. Față de edițiile precedente, pentru a proteja participanții de o eventuală infectare cu noul coronavirus particularitățile probelor au ținut cont de situația epidemiologică națională și internațională și reglementările în viitoare.

Competiția, una complexă care solicită cunoștințele, calitățile și deprinderile practice ale militariilor, dobândite în timpul anului de instrucție, atrage participanți cu un nivel foarte bun al pregătirii. După cum a declarat și subofițerul de comandanță al D. 4 I. „Gemina“, platonierul-adjunțant principal Cătălin Rață, „competiția generează progrese cu fiecare ediție. Consider că apariția acestui concurs, care a avut prima ediție în anul 2008, anul subofițerului în armatele NATO, este de bun augur pentru creșterea nivelului de pregătire al militariilor și perfecționarea deprinderilor și abilităților în ducerea luptei. De altfel, în cadrul probelor din concurs ne concentrăm pe evaluarea abilităților de bază ale luptătorului.“

Și în acest an, majoritatea concurenților au fost militari cu experiență competițională, care au demonstrat în cadrul etape-

lor anterioare că dețin un nivel de pregătire militară ridicat. În etapa pe divizie s-au aliniați la start învingătorii etapelor desfășurate la nivelul unităților sau a marilor unități ale D. 4 I. „Gemina“. Unul dintre aceștia a fost **sergentul-major Flaviu Nicu**, din R. 317 ISR „Vlădeasa“, câștigător a două ediții pe SMFT a competiției, atât în calitate de soldat gradat profesionist (2015) cât și ca subofițer (2018). Pentru el acest con-

cerie din dotare, probă care pentru unii concurenți a constituit elementul care a făcut diferență în clasament. În ultima zi a concursului militarii au trecut la nivelul practic al pregătirii în cadrul atelierelor de comunicări, instrucție CBRN, instrucție sanitară, topografie, EOD și instrucție de front.

Ca și în anii precedenți, militarii s-au descurcat foarte bine, „luptă“ pentru punctele din concurs fiind una destul de

curs a reprezentat și un mare pas în cariera militară și reprezentă o competiție pe care o îndrăgește, mai ales că, de la o ediție la cealaltă aceasta devine tot mai solicitantă prin prismă complexității probelor cât și prin nivelul tot mai ridicat de pregătire al concurenților. La rândul său, **fruntașul Ciprian Borgovan**, din Bg. 81

strânsă până spre finalul competiției. Dacă prima zi de concurs a fost dedicată probelor de evaluare a nivelului de pregătire fizică, a cunoștințelor de limba engleză și a celor privind pregătirea militară generală, în cea de-a doua zi de concurs concurenții s-au întrecut în cadrul probei de instrucție a tragerii cu armamentul de infan-

terie din dotare, probă care pentru unii concurenți a constituit elementul care a făcut diferență în clasament. În ultima zi a concursului militarii au trecut la nivelul practic al pregătirii în cadrul atelierelor de comunicări, instrucție CBRN, instrucție sanitară, topografie, EOD și instrucție de front.

La finalul competiției, clasamentul a fost următorul:

- Categorيا maiștri militari și subofițeri: locul I și titlul de Subofițerul anului în D. 4 I. „Gemina“ — **sergentul-major Octavian Vartolomei** din B. 22 VM „Cireșoaia“; locul II — **sergentul-major Flaviu Nicu** din R. 317 ISR „Vlădeasa“; locul III — **sergentul-major Dan Gavră** din R. 69 Art. Mx. „Silvana“.

- Categorيا soldați, gradați profesioniști: locul I și titlul Soldatul anului în Divizia 4 Infanterie „Gemina“, **fruntașul Alin Mudure** din R. 317 ISR „Vlădeasa“; locul II — **caporalul Mihai Fărcaș-Hulubară** din B. 22 VM „Cireșoaia“; locul III — **caporalul Cristian Bodea** din R. 50 RAA „Andrei Mureșanu“.

Festivitatea de premiere s-a desfășurat în prezența comandanțului D. 4 I. „Gemina“, **generalul-maior Dorin Blaiu**, care i-a felicitat atât pe militarii care s-au întrecut în concurs cât și întreg colectivul de organizare pentru aportul lor în buna desfășurare a concursului.

Platonier-major Ovidiu SFIRIAC

— Domnule căpitan, aveți un parcurs profesional interesant: de la soldat gradat voluntar la ofițer. Ce v-a făcut să alegeți cariera militară?

— După terminarea facultății trebuia să aleq: să rămân în orașul unde am terminat facultatea, sau să mă întorc în orașul natal. Am ales orașul natal, unde erau și părinții, m-am angajat și am început să lucrez în domeniul electronicii, dar parcă nu era ceea ce căutam. Voiam să fac altceva. Auzisem de recrutări pentru sistemul militar și că în armată este ordine și disciplină, m-am gândit că ar fi bine să încerc, am încercat și am reușit.

Am ajuns în această unitate și încă din prima zi am găsit doar oameni buni, înțelepători. La rândul meu, ca soldat gradat profesionist am executat toate ordinele primite și am colaborat foarte bine cu toți militarii. Apoi, după o vreme, am considerat că pot fi mai bun și după doi ani am dat examen pentru a deveni ofițer pe filiera indirectă. Am reușit și soarta a făcut să mă întorc, de data aceasta ca Tânăr sublocotenent, exact la oamenii care m-au instruit când eram soldat gradat voluntar. Acum, dacă stau și mă gândesc, tot acest parcurs nu a fost tocmai ușor.

— Vă regăsiți, astăzi, după 13 ani, în alegerea făcută? Ati alege același drum profesional?

— Da, pot spune că mă regăsesc pe deplin și cu siguranță să alege același drum. Nu regret nimic și nici nu aș vrea să schimb ceva. Stau și mă gândesc prin căte examene și cursuri am trecut ca să ajung aici. Din fiecare lucru am învățat căte ceva și nu m-am dat bătut niciodată, oricât de greu a fost. Mă consider un om norocos că am ales cariera militară și îmi place ceea ce fac.

— V-ați petrecut cea mai mare parte a carierei la subunitate. Ce avantaje v-a adus acest lucru? Ati cunoscut mai bine oamenii, v-ați specializat mai mult pe tehnică?

— În primul rând am învățat să lucrez cu oamenii, am trecut prin toate etapele instrucției și am întâlnit oameni deosebiți de la care am învățat foarte multe lucruri utile pentru viața militară. Am studiat foarte mult, am dobândit multe deprinderi noi privind lucrul în echipă și îndatoririle și obligațiile militariilor. În același timp, am o reală pasiune pentru tehnica, îmi place și mă interesează cum funcționează, cum este construit orice lucru și cum poate fi folosit mai eficient.

— În prezent sunteți în statul major al batalionului. Ce provoări presupune această funcție? Oferă și satisfacții profesionale?

— Funcția pe care o ocup în acest moment este una complexă. Trebuie să ști să cauți, să cercezezi, să diseminezi informațiile. Am primit, de-a lungul timpului, mai multe misiuni în care trebuia, într-un timp foarte scurt, să răspund la anumite cerințe gestionându-le responsabil. Într-adevăr, este o provocare și sunt mândru când primeșc aprecieri pozitive în urma materialelor întocmite de mine.

— Aveți vreo experiență deosebită, care v-a impresionat, din timpul instruirii?

— Cred că sunt mai multe, nu doar una, dar îmi vin în minte două acum. Prima experiență deosebită am trăit-o în timpul aplicațiilor, pe când eram comandant de baterie. Eram la un exercițiu, în poligonul Cincu, și am primit misiunea de a asigura coordonatele reperelor din teren, pen-

nade, am trecut cu masca prin terenul contaminat și mai aveam vreo 3 km, când mi s-a rupt legătura de la schi. Nu aveam ce face însă, trebuia să continui, aveam schiul doar într-un picior și trebuia să înaintez. Nu puteam să-mi dau jos schiul pentru că aș fi fost descalificat. Nici eu nu mai știu cum am ajuns la final, împreună cu echipa, dar am câștigat proba, cu 15 secunde avans. Am fost

minim coordonatele și în ziua de azi.

— Unitatea din care faceți parte poartă numele unei celebre bătălii, cea de la Guruslău, și, în definitiv, pentru aceasta ne pregătim pe timp de pace. Cum ati descrie relațiile dintre colegi din unitate? Simțiți că vă puteți baza pe oricine în cadrul unui conflict real?

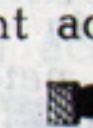
— Îmi aduc aminte că la început, când m-am întors ca ofițer, colegii mă priveau oarecum nedumeriți și probabil se întrebau: „Ce caută și el pe aici?“. Apoi, nefiind niciun ofițer încadrat la baterie, am primit misiunea să conduc subunitatea. Le-am demonstrat că sunt capabil să fi conduc și au început să aibă încredere în mine mai ales că participam la tot mai multe exerciții și aplicații. Ca orice militar aflat la baza carierei, nu ai cum să le știi pe toate, dar în acelul cu înacelul le-am învățat, studiind manualele, precum și cu ajutorul colegilor. Așa că, da, consider că mă pot baza pe ei într-un conflict real, pentru aceasta ne pregătim în timpul aplicațiilor și am ajuns să fim aproape o familie.

— Aveți și studii civile în telecomunicații, atât facultatea, cât și masterul. Sunteți un om pasionat de tehnică...

— Da, într-adevăr am studii civile în domeniul electronicii, mai exact electronică aplicată-roboți și sunt foarte pasionat de acest domeniu. Îmi place să văd și să înțeleag cum funcționează lucrurile, principiile lor de funcționare. Am reușit să îmi fructific acest lucru și în viața militară, mai ales când am avut ocazia să ofer indicații în funcționarea tehnicii de cercetare sunet, radiolocație și meteo.

— Șimleu Silvaniei este un oraș cu tradiție, dar destul de mic pentru preferințele unora. Cum vă petreceți timpul liber? Ce hobby-uri aveți?

— Tot timpul liber mi-l răpesc copiii și soția, și alături de ei mă simt foarte împlinit. Ca hobby-uri aș aminti automatizările, am o pasiune pentru astronomie, de asemenea îmi place să îmi întrețin casa, curtea împreună cu familia. Mai facem căte o plimbare cu bicicleta, excursii și mă bucur de tot sprijinul acestora, mai ales când se mai întâmplă să vin acasă mai obosit și mă fac să uit de toate grijile. Este mai greu când am de executat misiuni și cursuri, dar trecem peste. Cu această ocazie, țin să le mulțumesc părinților, soției și copiilor, pentru că mă acceptă așa cum sunt. Fără ei nu aș fi reușit și nu aș fi ajuns unde sunt acum.

 Maistru militar
Radu CIOLOCA

„Din fiecare lucru am învățat căte ceva și nu m-am dat bătut niciodată, oricât de greu a fost”

Căpitanul

Istvan Bartha

din B. 316 Asig.

Date „Guruslău”:

tru deschiderea tragerilor de luptă. Mai participasem la asemenea misiuni dar doar ca membru, nu răspundeam eu de coordonate, ci erau alți ofițeri care verificau și răspundeau de corectitudinea datelor. Si la acest exercițiu m-am „trezit” că am de asigurat coordonatele la 8 repere și trebuie să calculez elementele inițiale de tragere.

Am început lucrul, prin calcularea corecției de busolă, determinarea coordonatelor posturilor de observare și intensitatea obiectivelor. Am început echiparea ACFA-ului și scoaterea coordonatelor de pe planșeta cercetașului, urmând ca ulterior să verificăm și prin alt procedeu determinarea coordonatelor. Spre surprinderea noastră erorile au fost foarte mici. Am continuat cu întocmirea tabloului cu elementele de tragere și în minte că nu am dormit toată noaptea și am refăcut calculele, ca nu cumva să gresim. Dimineața, surpriză: ceată în poligon, parcă nici vremea nu ținea cu noi. Înima îmi bătea tot mai tare: oare voi fi bune calculele? După ce a plecat prima lovitură, pentru verificarea direcției de bază „șt. 10+“ am răsuflat ușurați și ne-am strâns mâna, spunând „Bună treabă, băiețil!“.

A doua experiență am trăit-o în timpul concursurilor militare de iarnă, când am participat ca șef de loj și urma proba de patrulă (regeșa exercițiilor de iarnă). Îmi era frică de lunimea traseului, de 20 de km, de zăpadă mare și de friu. Am început proba, am aruncat gres-

foarte bucuros pentru locul I obținut, dar mai important este, și nu trebuie să uităm aceasta, că la această probă, patrula, care este un exercițiu de echipă, trebuie să trecem toți linia de sosire, ca grup.

— La polul opus, care a fost, până acum, cel mai dificil moment din carieră?

— În calitate de comandant de baterie am trăit și bune și rele, dar, la un moment dat, fiind de serviciu, am văzut, în mijloacele de informare internă, că apăruse publicată o funcție în statul-major. Am stat un pic pe gânduri: oare ar fi bine să îmi schimb funcția? A doua zi, deși nu eram încă decis în totalitate, am făcut raport pentru funcția respectivă. Îmi plăcea și la comanda bateriei. Mi-a plăcut să lucrez cu militarii și îmi plăcea să mă duc cu ei în misiune, pentru că mă bazam pe ei și ei pe mine. Si în ziua de azi mă întrebă colegii de la subunități: „Şefu, veniți cu noi?“

După aproximativ două luni mă cheamă comandantul și îmi spune: „De mâine lucrezi în comandament!“ M-au trecut fiorii și mă gândeam: gata, atât a fost cu bateria. Îmi formasem un stil de lucru, știam ce aveam de făcut, îmi cunoșteam subordonații, eram apreciat de șefi... Ce va fi de acum înainte? În acelul cu înacelul însă m-am obișnuit cu noua funcție, dar a fost o decizie dificilă. În același timp, îmi place să mai trec pe la baterie și când am ocazia, merg cu ei la Cincu și deter-

O zi în tabără EOD - iștilor bistrițeni

La începutul lunii septembrie, militarii Grupului 3 EOD din Bistrița au încheiat o tabără de instrucție în poligonul Bogata din garnizoana Turda. Timp de două săptămâni, EOD-iștii bistrinți și-au dezvoltat deprinderile practice, în lucrul cu muniții, explozivi și mijloace de inițiere reale. M-am alăturat, pentru o zi, acestor militari deosebiți, să văd îndeaproape cum se instruiesc.

Cuvântul cheie: pasiunea

Deși lucrează cu substanțe periculoase și fac multe distrugeri, fie de muniții, fie de explozivi, acești militari nu sunt cei la care vă gândiți prima dată. Nu au o plăcere reală pentru a vedea lucrurile săriind în aer, nici nu le place haosul sau vacarmul exploziei. Sunt căt se poate de echilibrați și dormici să ajungă acasă intacți. De fapt, după cum voi afla as-

toarcă acasă, să lucreze bine în echipă și să fie conectați la ce facem. Stabilitatea emoțională și increderea unul în celălalt sunt esențiale, pentru că siguranța noastră depinde de ele“, continuă acesta.

Siguranța, a doua natură

Ziu de astăzi începe cu o distrugere a unor focoase, și îl recunosc pe cel mai vechi specialist al grupului, plutonie-

tăzi, existența unei motivații reale pentru a se întoarce cu bine acasă este una dintre calitățile nescrise, dar indispensabile, unui specialist EOD.

Reîntâlnirea cu specialiștii bistrinți îmi trezește din nou acel sentiment de respect față de oamenii pricepuți în lucru încredințat lor. Misiunea lor este să asigure sprijinul EOD în zona de operații a D. 4 I. „Gemina“, adică toată jumătatea de nord a României. Implicit, pentru a acoperi o astfel de suprafață, deplasările lor sunt multe, iar personalul nu este foarte numeros.

Pe lângă exercițiile clasice, de tip STX, FTX, pe care le desfășoară anual, au intervenții la muniții, distrugeri de muniții neexplodate sau expirate și sunt gata oricând să intervină pentru neutralizarea dispozitivelor explozive improvizate, cu ajutorul echipamentelor specifice și a câinilor special instruiți. Acest capitol, al ajutorului canin, este unul sensibil, pentru că unui conductor de câini trebuie să-i placă să lucreze cu animalele, inclusiv în week-end, fapt care restrânge subit numărul doritorilor.

De aceea, pasiunea este un cuvânt cheie pentru cei care fac EOD, iar „cei care nu vin din pasiune pleacă“, îmi spune maiorul Adrian Peter, comandanțul Grupului. „Noi căutăm oameni stabili emoțional, pentru că cel care nu are nimic de pierdut nu e bun în meseria aceasta. Nu avem nevoie de aventurieri, iar oamenii trebuie să aibă un motiv serios să se in-

rul-adjuant principal Marcel Burcă, cu care am avut onoarea să mă mai întâlnesc. Preghetește un sistem de inițiere în serie, care ajută explozivul să se inițieze, sistem numit, în termeni tehnici, „de sensibilizare“.

Echipa își pregătește locul pentru amplasarea incărcaților și tăcerea adâncă este întreruptă doar de explicațiile pe care mi le oferă maiorul Peter. Termeni care anterior se învâr-

teau în mintea mea ca un vârtej de praf, precum suful, câmp de mine, mașini capcană, UXO, suprapresiune, inițiere, prind sens odată ce sunt explicați de specialist în contextul lor de funcționare. „Explozia nu e foarte complicată. Dacă înțelegi principiile, cazurile izolate sunt doar particularități. Totul are o logică“, îmi spune interlocuto-

rul meu, traducând în cuvinte fenomene chimice greu de înțeles pentru un novice. Maiorul Peter e trecut prin teatre de operații și a urmat aproape toate cursurile posibile. E la curent cu toate noutățile și mărturisește că se vede ieșind la pensie de pe această funcție. Climatul și stabilitatea contează mult mai mult decât evoluția în carieră.

Sunt verificate cablurile, capsulele, realizarea sistemului. Suntem invitați să ne retragem la adăpost și este armat sistemul. Explosia nu se lasă așteptată și are în ea un element de surpriză, greu de definit. Are o forță mult mai mare decât eram obișnuit de la artillerie. Apoi, elementele rămase neexplodate sunt inițiate cu încărcătura de rezervă. Măsurile de siguranță sunt sfinte pentru EOD-iști, iar maiorul Peter nu se mulțumește să le impună mecanic, ci vrea să-i și conștientizeze pe subordonăți de rostul lor. „Odată înțelese devin o a doua natură. Le facem fără să ne gândim la ele.“

Odată detensionată situația (deși, cred, doar eu o simt așa) mă îndrept spre cei care au „jucat“ azi o parte din rolurile principale. În acest domeniu toți lucrează prin alternanță. Fiecare poate, la nevoie, lăua oricând locul camaradului său. Intuiesc o echipă de oameni pozitivi, bine pregătiți și uniti. Cum altfel ar putea să aibă cineva curajul de a se aventura lângă câteva kilograme de TNT, dacă nu ar avea incredere în pricoperea și bunele intenții ale colegului aflat lângă detonator?

Oamenii și secretele lor

Plotonierul-major Alin Topală este din 2015 în cadrul grupului. Venind din sudul țării, a rămas aici pentru că „aici oameni nu se grăbesc“, îmi spune glumind. „Când alear-

gă un EOD-ist atunci e o problemă“, îl completează cineva. Îl place ce face, chiar dacă străbate țara în lung și-n lat. „E o meserie destul de riscantă și dacă nu ești atent se pot întâmpla accidente. De aceea, tot timpul ne perfecționăm“, îmi spune acesta. Un specialist bun se formează după 5–7 ani, presărat cu multe cursuri de specia-

litate. Nici nu ar putea fi altfel într-un domeniu în care singura constantă e schimbarea.

Dorința de perfecționare o exprimă și locotenentul Florin Popescu, locuitorul comandanțului grupului, cel care supervizează desfășurarea instrucției în general: „Am parcurs cursul de bază EOD, la Vâlcea, un curs internațional, unde am fost șef de promoție. Intenționez să urmez toate cursurile de specializare și vreau să lucrez în domeniul mulți ani de aici încolo.“

Cel care răspunde de rapoartele preliminare activităților, ridică materialele necesare, iar în poligon le distribuie în funcție de ședință este administratorul Grupului, platonierul-major Mihai Tigăoan. Misiunile sunt multe, incadrarea nu este încă cea ideală, dar nu se plâng. I-a plăcut întotdeauna partea de distrugeri. Anterior fusese incadrat la o companie de geniu, la platonul pionieri, și de acolo și-a luat pasiunea pentru lucrul cu explozibili. E volubil și bine dispus, dar doar la serviciu. Îmi spune că „sotia știe că lucrez la unitate militară. Și cam atât.“

Si platonierul Mihaiță-Daniel Ursan are un parcurs interesant. A avut de mic o pasiune pentru armată și s-a reînsărit în sistem. După liceu a fost plecat în Grecia, un an și jumătate, și vorbește bine greaca, engleză și puțin franceza. Militar din 2007, și subofițer doi ani mai târziu, s-a prezentat permanent: cursuri, trei misiuni în afară etc. Sarcinile sunt multe, dar are un atu pe care îl dezconspira: „Accept lucrurile așa cum sunt. Orice necunoscută o văd ca pe o provocare, mai ales că în domeniul munițiilor tot timpul apare ceva nou. Iar din interacțiunea cu personalul NATO ai tot timpul ceva de invățat.“

Întâlnesc și o cunoștință mai veche, pe maistrul militar Iulian Botircă, un militar cu atâtea cunoștințe în domeniul electronic, încât ar putea scrie câteva cărți de specialitate. În ultima misiune din Afganistan, una de consiliere, a lucrat îndeaproape cu ofițerul american și a avut ocazia să vadă noile tendințe de utilizare a IED-urilor. A fost un avantaj pentru că poate să dea informații mai departe. Astăzi a ieșit puțin din programul de teren al taberei, fiind desemnat să prezinte o ședință de măsuri counter IED coleșilor din Turda care vor pleca într-o misiune în Polonia. „Le-am prezentat măsuri de contracarare și de siguranță, tipuri de IED, strategii de căutare a lor, metode de descurajare și de acțiune, verificarea mașinilor suspecte.“

Au fost opt zile pline până astăzi și încet-încet bistrințenii se pregătesc de momentul așteptat al întoarcerii acasă. Datorită muncii lor, mulți alții, în țară și în teatrele din afară, se vor bucura încă de acest sentiment.

Arta în definitii

Arta este în esență, ceea ce mai profundă expresie a creațivității umane. Pe cât este de dificil de definit, pe atât de dificil este de evaluat, având în vedere faptul că fiecare artist își alege singur regulile și parametrii de lucru. Dar se poate spune, totuși, că arta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli pentru folosirea acestui mediu și a unui set de valori ce determină ce anume merită să fie exprimat prin

noștițe, exercițiu, perceptie, imagine și intuție. Într-un sens mai strict, se adaugă la cele de mai sus amintite și lipsa de funcționalitate practică, cunoaștere, estetică. Britannica definește arta ca „îndemânare și imagine în creația de obiecte, medii ambiante sau experiențe estetice care pot fi împărtășite“.

Definiția și evaluarea artei a devenit problematică mai ales de la începutul secolului XX.

acel mediu pentru a induce un sentiment, o idee, o senzație sau o trăire în modul cel mai eficient posibil pentru acesta. Prin modul său de manifestare, arta poate fi considerată și ca o formă de cunoaștere, acea cunoaștere artistică.

Într-un sens mai larg, termenul artă desemnează orice activitate care se bazează pe cu-

Richard Wolheim face distincție între trei moduri de acces: realist, unde calitatea estetică este o valoare independentă de orice punct de vedere uman; obiectivist, unde calitatea estetică este de asemenea o valoare absolută, dar dependentă de experiența umană generală și poziția relativistă, în care calitatea estetică nu este o va-

șeala în acest caz, verbul „avansați“ nu este destul de precis și simțind nevoie unei clarificări, adauă și adverbul „înainte“. În cel de-al doilea caz, exprimarea este greșită pentru că „prefer“ deja conține ideea de alegere, întâietate, în raport cu ceva sau cineva. Astfel, comparativul „mai bine“ este în plus. Sigur că acest lucru nu micșorează greșeala, dar, cel puțin, oferă o posibilă explicație a ei.

Se spune că o minciună repetată suficient de mult devine un adevar. Nu pentru că își schimbă proprietatea sau calitatea, ci pentru că se împărtenește devenind atât de familiară încât nu se mai îndoiește nimeni de ea. Extrapolând, putem găsi ceva similar și în vorbirea curentă. Iată câteva exemple de expresii pe care le auzim sau le folosim fără să (mai) bănuim că sunt greșite: „averse de ploaie“ — dacă aversa este o ploaie torențială de scurtă durată, aşa cum precizează DEX-ul, atunci exprimarea este în mod evident eronată; „am colaborat împreună cu“ — colaborarea presupune o muncă în comun, alături de alții, deci adverbul „împreună“ nu-și are locul aici; „scurtă alocuție“ — din dorința de a fi cât mai

loare absolută, dar depinde și variază cu experiența umană a diferiților indivizi. Un obiect poate fi caracterizat în funcție de intenție, sau lipsa acesteia, a creatorului său, indiferent de scopul sau funcțiunea lui. De exemplu o cească, care poate fi folosită ca un simplu recipient, dar poate fi considerat obiect de artă, dacă e intenționat obiect estetic. De asemenea, o pictură poate fi considerată obiect de meșteșug, deci nu obiect de artă, dacă este un produs de masă.

Natura artei a fost descrisă de Richard Wollheim ca „unul din termenii cei mai evazivi, care se eschivează, ale problemelor tradiționale de cultură umană“. A fost definită ca vehicol pentru expresia sau comunicația de emoții și idei, un mijloc pentru exploatarea și aprecierea elementelor formale pentru sine, și ca mimesis sau reprezentare. Artă ca mimesis are rădăcini adânci în filozofia lui Aristotel. Teoria artei își are rădăcinile în filozofia lui Immanuel Kant și a fost dezvoltată în secolul XX. Leo Tolstoi a identificat arta ca un mijloc indirect de a comunica între persoane. Benedetto Croce și R. G. Collingwood au avansat ideea idealistă că arta exprimă emoții și că opera de artă, astăzi, există esențialmente în mintea creatorului.

De la Iluminism încoace prin artă se înțeleag mai ales forme de asemenea de artă frumoase: artă plastică cu cenușile clasice pictură și grafică, sculptură, arhitectură și o mulțime de alte genuri secundare cum ar fi: artă publicată

ca gen apropiat meșteșugului artistic din secolul XIX; artă dramatică cu diviziile principale teatrul, dans/coregrafie și cinematografie; muzica cu diviziile principale muzică vocală și muzică instrumentală; literatura cu grupările epică, dramaturgie și lirică.

Odată cu Modernismul (construit între anii 1910—1914), forme de expresie, tehnici

și mijloacele artei s-au lărgit semnificativ, de exemplu, cu fotografia în cazul artei plastice. Atât în cazul artei dramatice, muzicii și literaturii, dar și în arta plastică, în prezent se adauă și așa-numitele medii noi (new media), ca de exemplu, radio și televiziune, dar și video, online media și altele. Din ultimele decenii ale secolului XX, împărtirea clasică începe să-și piardă importanța. Genuri de artă ca instalație sau arta media nu mai cunosc genurile clasice.

Emil MORITZ

PE LÂNGĂ TINTĂ

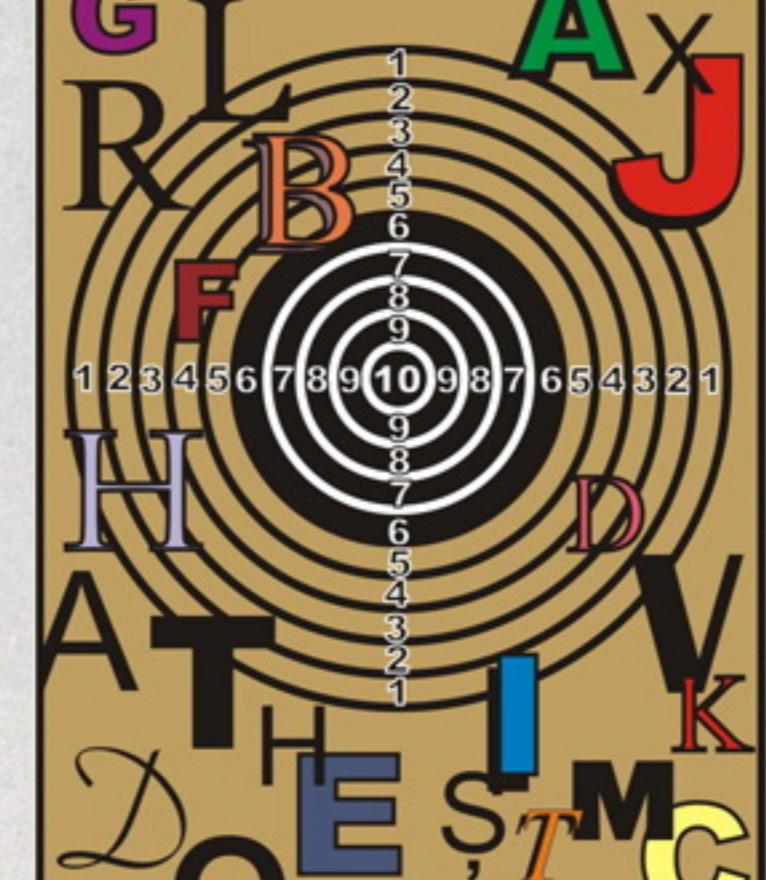
Dacă repetiția este mama învățăturii, în vorbirea curentă ea poate fi și cauza greșelilor. Una dintre cele mai frecvente greșeli de exprimare din zilele noastre este pleonasmul. Fie din grabă, fie din neînțelegere, ne lovim frecvent, în scriere și în vorbire, de expresii sau cuvinte care sună redundant. De fapt, exact în aceasta constă eroarea de exprimare a pleonasmului: este o repetiție inutilă a unei idei. Să, ca orice greșeală de exprimare, și aceasta este bine să fie identificată și evitată.

Unele pleonasme (pentru că aceasta este pluralul lui „pleonasme“) apar, paradoxal, tocmai din dorința de a clarifica ideea exprimată. Vorbitorii alături unul sau două cuvinte explicative unui termen care, în mod normal, ar trebui să fie suficient de clar, dar care pare ambiguu. Două exemple „clasică“ aici sunt: „Avansați înainte!“ și „prefer mai bine“.

Primul este folosit cu precădere în locurile cu mulțimi de oameni care se deplasează sau în mijloacele de transport în comun aglomerate, pentru a face loc altor pasageri să ușoară controlorilor de bilete. Probabil, în mintea celui care comite gre-

șeala în acest caz, verbul „avansați“ nu este destul de precis și simțind nevoie unei clarificări, adauă și adverbul „înainte“. În cel de-al doilea caz, exprimarea este greșită pentru că „prefer“ deja conține ideea de alegere, întâietate, în raport cu ceva sau cineva. Astfel, comparativul „mai bine“ este în plus. Sigur că acest lucru nu micșorează greșeala, dar, cel puțin, oferă o posibilă explicație a ei.

Se spune că o minciună repetată suficient de mult devine un adevar. Nu pentru că își schimbă proprietatea sau calitatea, ci pentru că se împărtenește devenind atât de familiară încât nu se mai îndoiește nimeni de ea. Extrapolând, putem găsi ceva similar și în vorbirea curentă. Iată câteva exemple de expresii pe care le auzim sau le folosim fără să (mai) bănuim că sunt greșite: „averse de ploaie“ — dacă aversa este o ploaie torențială de scurtă durată, aşa cum precizează DEX-ul, atunci exprimarea este în mod evident eronată; „am colaborat împreună cu“ — colaborarea presupune o muncă în comun, alături de alții, deci adverbul „împreună“ nu-și are locul aici; „scurtă alocuție“ — din dorința de a fi cât mai

nu ar însemna deja melodie de succes, adverbul „mare“ ar fi probabil, potrivit; ceva similar se întâmplă și cu „summit la nivel înalt“ — potrivit DEX, un „summit“ este o întâlnire la cel mai înalt nivel (între șefii unor state etc.).

Fără a mai defini termenii

expresiilor, iată alte câteva exemple de pleonasme des întâlnite: „reprodus fidel“, „strigat puternic“, „pasaj de trecere“, „cerere de demisie“, „enorm de mult“, „fizionomia feței“, „și-a adus aportul“, „dar totuși“.

Folosirea unui pleonasm semnalează întotdeauna una din două erori: fie avem două cuvinte sau expresii care înseamnă același lucru, cum este cazul lui „contrabandă ilegală“, fie un cuvânt sau expresie înglobează sensul cuvântului alăturat, cum este cazul următor, întâlnit des și în mediul militar: „cu stimă și respect“. În condițiile în care „respect“ înseamnă „atitudine de stimă, considerație față de cineva“, exprimarea este repetitivă.

Înainte de a încheia, să mai privim la un exemplu. Există unele adjective formate cu sufixul „-abil“. Toate acestea comunică ideea de posibilitate, de probabilitate, de potențialitate. De aceea, toate formulările de genul „poate fi eligibil“, „poate fi realizabil“, „poate fi aplicabil“ sunt formulări pleonastice, deoarece adjectivele precedate de „poate fi“ conțin deja ideea de posibil. Înțelegerea acestor aspecte ne ajută nu doar să păstrăm concizia exprimării, ci și eleganța acestora.

Maistru militar
Radu CIOLOCA

HOROSCOP

BERBEC

Este o lună profitabilă pentru proiectele care presupun comunicare. Încercați să evitați totuși investițiile speculative și riscante.

TAUR Ambiția de care dați dovadă, dar și efortul pe care îl depuneți în general, vă aduc surpreze plăcute. Este o perioadă benefică pentru dezvoltarea carierei.

GEMENI În plan profesional vă puteți aștepta la o promovare și o evoluție uimitoare. Se intrevede dezvoltarea financiară.

RAC Constațați că trebuie să petrecați timp relațându-vă chiar dacă sunteți destul de încărcați cu programul. Este momentul să vă concentrați pe proiecte financiare noi.

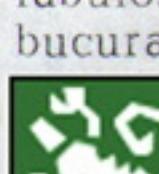
LEU Aveți grijă cu finanțele luna aceasta. Veți avea șansa de a investi, într-un fel sau altul, profitul rezultat fiind unul plăcut. Cu toate acestea fiți ponderat.

FECIOARĂ Vă bucurați de soluționarea mai multor probleme care păreau să treneze. Nu permiteți cehiunilor financiare să intervină în relațiile sociale și să creeze probleme.

BALANȚĂ Astrele sunt de partea voastră. Este o lună favorabilă din punct de vedere profesional progresând fabulos în această direcție. Vă bucurați de o bună sănătate.

SCORPION Se întrevăd multe beneficii pe toate planurile, însă trebuie să aveți grijă și să luati cele mai bune decizii cu multă răbdare și calm. Este un moment bun să scăpați de toate energiile negative care vă cuprind.

SĂGETĂTOR Aveți parte de o perioadă liniștită, fără griji și probleme. Ați putea avea o surpriză la începutul acestei luni, posibil chiar și o promovare.

CAPRICORN Pentru a vă menține starea de bine va fi necesar să vă odihniți mai mult și să aveți grijă cu alimentația. Planul financiar este foarte bine aspectat și banii vor ajunge ușor la voi.

VÂRSĂTOR Încercați să îmbunătățeți relația cu membrii familiei, care vă incurajează eforturile pentru dezvoltarea personală, dar și cu colegii de muncă. Ar trebui să aveți timp pentru distractie și jocuri.

PEȘTI Profitați de fiecare ocazie pentru a vă extinde interesele financiare și de altfel și pentru a asuma noi provocări. Încrederea voastră este sporită și veți fi în cadru potrivit pentru a lua măsuri decisive.

STELUȚĂ*

BLURTOOTH — VULNERABILITATE BLUETOOTH

La jumătatea lunii septembrie, Bluetooth Special Interest Group (Bluetooth SIG), o organizație care supraveghează dezvoltarea standardelor Bluetooth și acordarea de licențe tehnologii și mărcilor Bluetooth pentru producători, alături de Centrul de Cordonare CERT de la Universitatea Carnegie Mellon au transmis avertismente cu privire la o nouă vulnerabilitate a Bluetooth, denumită BLURtooth. Prin această nouă vulnerabilitate atacatorii cibernetici pot manipula componenta CTKD pentru a modifica cheia de autentificare a bluetooth, fapt ce are ca rezultat obținerea accesului la aplicațiile de pe device-ul tăntă. În același context, expertii în securitate au indicat că BLURtooth este una dintre cele mai grave vulnerabilități ale Bluetooth, existente la nivelul versiunilor situate între 4.0 și 5.0.

BLURtooth poate fi exploataz de către atacatori pentru a realiza atacuri tip „man-in-the middle” (MITM) împotriva a miliarde de device-uri. Aceste atacuri au loc atunci când o entitate externă interceptează o comunicare între două sisteme. Desigur acestea pot avea loc

pentru orice formă de comunicație online, cum ar fi e-mail, site-uri de socializare și navigare pe web. Prin aceste atacuri MITM nu numai că se încearcă ascultarea conversațiilor private, ci chiar se pot fură toate informațiile de pe dispozitivele dvs.

Pentru a preveni posibilele atacuri, Bluetooth SIG recomandă instalarea celor mai recente update-uri pe dispozitivele folosite, evitarea utilizării Bluetooth pentru moment și instalarea update-urilor de securitate indicate de către producătorii de sisteme de operare și de dispozitive inteligente.

Era digitală

MALWARE DROVORUB

Conform unor date publicate de agențiile americane NSA și FBI, malware-ul Drovorub, amenințare prezentă pe sistemele de operare Linux, a fost atribuit unei entități aparținând de serviciul militar de informații rus (GRU), respectiv Centrul special principal 85 (GTsSS), asociat public cu alte produse malicioase, APT28, Fancy Bear și Strontium. Programul cibernetic al GTsSS este

Sfaturi pentru un somn odihnitor

Tot mai multe studii medcale au relevat faptul că poziția în care dormim pe timpul nopții poate afecta în mod direct starea de spirit de a doua zi, astfel poziția aleasă pentru a dormi nu trebuie deloc neglijată. Dacă nu este una sănătoasă, există riscul că, pe termen lung, să dezvoltăm afecțiuni ale coloanei vertebrale.

Una dintre cele mai bune poziții de dormit este cea pe spate, cu fața în sus. Însă trebuie să luăm în considerare grosimea pernei. Dacă aceasta este prea mare, capul nostru ar fi prea ridicat în timpul somnului, afectând în acest mod spatele și zona cervicală. În această poziție coloana vertebrală se odihnește în postura naturală, iar spatele, umerii și gâtul se află într-o poziție potrivită. Totuși, dormitul pe spate nu este recomandat persoanelor care sforăie și nici persoanelor răcite, deoarece în această poziție există riscul de acumulare a secrețiilor în sinusuri, ceea ce va îngreuna respirația.

Și dormitul pe partea stângă

este benefic, întrucât ajută la buna funcționare și menținerea sănătății a multor organe vitale din corp. De asemenea, s-a constatat ameliorarea problemelor digestive, întrucât pancreasul și stomacul sunt aşezate, în proporție mare, pe partea stângă, rezultând astfel o secreție a enzimelor mult mai bună. În plus, ajută și la funcționarea splinei în condiții optimale și este indicat ca și persoanele care au probleme cu inima să doarmă astfel, întrucât această poziție îmbunătățește fluxul sanguin.

La polul opus se situează dormitul pe burtă, aceasta fiind una dintre pozițiile care nu prezintă aproape niciun beneficiu asupra sănătății noastre. Deși reduce posibilitatea de a sforăi peste noapte, această poziție poate cauza dureri de spate și de gât, contribuind și la apariția ridurilor. De asemenea, aceasta pună presiune asupra articulațiilor și mușchilor, fapt care poate cauza dureri imediat după ce va vezi trezi din somn.

■ Orizont militar

apreciat ca folosind o mare varietate de tehnici proprii, cunoscute public, care au ca țintă rețelele informative și vizează asigurarea persistenței programelor malicioase pe dispozitivele compromețute.

Dezvoltat de GTsSS, atunci când este instalat pe sistemul vulnerabil Drovorub asigură capacitatea de comunicare directă cu infrastructura de comandă și control aflată sub controlul dezvoltatorului. Malware-ul mai prezintă și capabilități de descărcare și încărcare a fișierelor, de executare a comenziilor arbitrate, precum și posibilitatea redirecționării porturilor traficului de rețea către alte gazde din rețea și eludarea măsurilor de detectie, prin aplicarea unor tehnici de ascundere.

Pentru diminuarea riscului de „injecțare” a sistemelor de tip Linux, implementarea SecureBoot în modul „full” sau „thorough” ar trebui să prevină eficient încărcarea modulelor kernel malicioase, cum ar fi cel al Drovorub. Celelalte metode de detectare și rezolvare, cum ar fi regulile Snort și Yara vor avea o eficiență limitată, acestea fiind utile până la schimbarea versiunii malware-ului.

Plutonier-major
Ovidiu SFIRIAC

— Ai o mulțime de tablouri frumoase. Din ce epocă sunt?

— Din epoca când aveam bani.

— Eu nu am talent? Toată lumea știe că am cea mai bună ureche muzicală.

— Știu. Din păcate nu pot să cânte cu urechea.

Un tip intră într-un magazin cu obiecte pentru vânătoare.

— Bună ziua, aveți pantaloni de camuflaj?

— Avem, dar nu-i găsim!

— De ce a murit melcul?

— S-a uitat în priză.

UMOR

— Bună ziua. Aș putea să anulez programarea de mâine?

— Bună ziua. Programarea se poate anula cu cel puțin 3 zile înainte!

— OK, dar pot măcar să o mut?

— Da, se poate.

— Vă rog să o programați peste 3 zile, la aceeași oră.

— Perfect, am rezolvat.

— Vă mulțumesc mult! Acum, pot să o anulez?

Incendiu într-un hotel. Toată lumea strigă:

— Apă, apăăăă!

La un moment dat la etajul trei se deschide o fereastră și Alinuța strigă:

— Iar în camera 32, două beri, vă rog!

Bulă la ora de sociologie:

— Numim hoț pe cel care ia din proprietatea altuia — explică profesorul. Bulă, tu nu ești atent!

— Ba da, domnule profesor.

— Atunci spune-mi, ce aș fi eu dacă ţi-aș scoate din buzunar 1.000 de lei?

— Vrăjitor, domnule profesor.

REDACTOR-ŞEF

Căpitan IONUȚ SUCIU

Int. 0418
0264/590669SECRETAR GENERAL
DE REDACȚIE

Int. 0366

SECRETARIAT TEHNIC
DE REDACȚIEPlutonier-adjunț principal
ȘTEFAN VIOREANU(corespondență-expediție)
Int. 0228

Maistru militar clasa a III-a

RADU CIOLOCA

Plutonier-major

OVIDIU SFIRIAC

EMIL MORITZ

(fotoreporter)

ILEANA DUMA

(tehnoredactor)

Int. 0218

TIPOGRAFI

Plutonier-adjunț

DOREL BADIU

Sergent-major

CATĂLIN BUJOR

Caporal CALIN VĂDAN

SABIN STINA

Int. 0385

RESPONSABIL DE NUMĂR

Plutonier-major

OVIDIU SFIRIAC

ADRESA REDACȚIEI

U.M. 02565/A, Cluj-Napoca,
Piața Ștefan cel Mare nr. 1—3

cod. 400133

Tel. 0264/590563 int. . . .

Fax. 0264/590557

ISSN 1842—3434

e-mail: orizontmilitar@yahoo.com

B. 0362 C. 290

Opiniile exprimate în articolele publicate sub semnătura autorilor au caracter strict personal și nu angajează în vreun fel răspunderea edito- rului sau a redacției. Manu- scrișele nu se înapoiază.

ABONAMENTE

Cel care doresc să se aboneze la ziarul „ORIZONT MILITAR”, pentru anul 2020, o pot face în următoarele condiții: costul unui abonament pe 3 luni este de 6×70 bani = 4,20 lei; pe 6 luni este de 11×70 bani = 7,70 lei și pe un an este de 22×70 bani = 15,40 lei; suma va fi depusă în contul U.M. 02216: RO17TREZ 2165005XXX006877. Cod unic de înregistrare 15051428, Trezoreria Cluj-Napoca; cererile se trimit direct, pe adresa redacției — U.M. 02565/A. În adresa de comandă va fi specificat numărul de abonamente și se va anexa obligatoriu un document care să ateste virarea banilor în contul de mai sus (chitanța fiscală).

Actualitatea militară internațională

Marea Britanie

—misiuni de patrulare

Forțele Aeriene și Forțele Navale ale Marii Britanii și-au intensificat activitățile desfășurate de-a lungul frontierelor Federației Ruse, prin executarea de patrule aeriene. Misiunile de patrulare s-au intensificat de la sfârșitul lunii august, iar prin acestea se încearcă identificarea vulnerabilităților apărării antiaeriene rusești, în aşa fel încât să poată fi valorificate ulterior.

Zborurile la distanță sunt realizate cu 28 de avioane britanice, zona de operare fiind deasupra Mării Negre și în zona arctică, în apropierea Pe-

SUA împotriva Statului Islamic. Deși francezii au mai utilizat acest tip de aeronave într-o misiune a portavionului Charles de Gaulle în Mediterana de Est în luna ianuarie, avioanele franceze aduse la cel mai recent standard nu au fost folosite niciodată în operațiuni reale de luptă.

Armata franceză a confirmat însă că recent, două aeronave Rafale la standardul F3-R au trecut prin „botezul focului“. Astfel, două aeronave Rafale care patrulau în teatrul de operații irakiano-sirian au fost solicitate de Coaliție să atace poziții ale Statului Islamic. Cele două aeronave ale Franței au efectuat mai multe bombardamente. Armata franceză precizează că „mai mulți teroriști au

ninsulei Kola. Fiecare zbor este efectuat cu un grup format din cinci aeronave. La operații participă avioane de vânătoare de oane-cisternă Voyager, avioane tip Eurofighter Typhoon, avioane de cercetare radioelectronică Sentry E-3 AWACS și RC-135, precum și avioane de cercetare prin radiolocație Sentinel.

Zborurile avioanelor britanice în zonă se desfășoară în paralele cu cele ale aeronavelor de cercetare americane, cel mai probabil în baza unui plan unic, elaborat în cadrul NATO. În total, Forțele Aeriene ale Marii Britanii dispun de cinci avioane Sentinel R. 1, primite în dotare în anul 2008. Acestea au fost dezvoltate pe baza avionului Bombardier Global XRS. Datele culese cu ajutorul complexului de radiolocație Sentinel Dual Mode Radar Sensor sunt transmise prin satelit la o stație terestră. Se presupune că, anul viitor, acestea vor fi retrase din înzestrare și înlocuite cu avioane americane de tip Boeing P-8A Poseidon.

Rafale F3-R în operațiuni de luptă

Aeronavele Rafale, modernizate la cel mai recent standard F3-R, au fost folosite de francezi în premieră în operațiuni reale de luptă. La începutul lunii septembrie, Franța a dislocat în afara teritoriului său aeronave Rafale F3-R în Iordania, ca parte a Operațiunii Chammal — numele operațiunii militare a Franței în Irak și Siria, în coaliția condusă de

SUA împotriva Statului Islamic. Deși francezii au mai utilizat acest tip de aeronave într-o misiune a portavionului Charles de Gaulle în Mediterana de Est în luna ianuarie, avioanele franceze aduse la cel mai recent standard nu au fost folosite niciodată în operațiuni reale de luptă.

Armata franceză a confirmat însă că recent, două aeronave Rafale la standardul F3-R au trecut prin „botezul focului“. Astfel, două aeronave Rafale care patrulau în teatrul de operații irakiano-sirian au fost solicitate de Coaliție să atace poziții ale Statului Islamic. Cele două aeronave ale Franței au efectuat mai multe bombardamente. Armata franceză precizează că „mai mulți teroriști au

voca tensiuni și să se angajeze în construirea unei zone de pace și cooperare în Marea Mediterană.

La rândul său, președintea turcă a informat că președintele Erdogan i-a comunicat omologului său că așteaptă din partea Franței o atitudine construcțivă și „de bun simț“ în acest proces, în contextul în care Turcia și Grecia tocmai și-au declarat disponibilitatea de a începe negocieri. În toată această criză, Parisul a sprijinit poziția Atenei, dar a fost solicitat un dialog similar celui cu Grecia, să fie adoptat de Turcia și în relația cu Republica Cipru.

Relațiile dintre cele două țări s-au degradat din cauza tensiunilor din Mediterana de Est, unde Franța este implicată în sprijinul Greciei și a Ciprului, dar și din cauza crizei libiene în care Turcia susține una dintre părțile beligerante și este acuzată de Franța că nu respectă embargoul internațional privind vânzarea de arme. Președintele francez a solicitat, de asemenea, Turciei să respecte pe deplin embargoul asupra armelor din Libia în cadrul definit de ONU, precum și interesele de securitate ale aliaților săi în Siria.

MQ-9 Reaper la un alt nivel

Forțele Aeriene americane transformă avionul fără pilot MQ-9 Reaper într-o redutabilă platformă aeriană, intenționând să o doteze cu rachete aer-aer AIM-9X, conform unui raport militar. MQ-9 Reaper a testat cu succes distrugerea unei rachete de croazieră cu AIM-9X, cu care sunt dotate și avioanele F-35 și F-22. Până acum, drona era folosită pentru colectarea de informații și la atacarea țintelor de la sol, putând transporta până la 14 rachete ghidate aer-sol AGM-114 Hellfire.

Dar Forțele Aeriene americane vor să transforme sistemul aerian fără pilot MQ-9 Reaper într-un redutabil avion de vânătoare, care pe lângă misiuni ofensive va putea desfășura și misiuni de apărare prin distrugerea avioanelor și rachetelor inamice. De curând, sistemul a fost dotat și cu kit-ul automat de evitare a coliziunilor, pentru a putea fi folosit și de pe aeroporturile civile.

MQ-9 Reaper este principalul vehicul aerian fără pilot (UAV) cu misiuni de atac al Forțelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii (US Air Force). Datorită vitezei, senzorilor cu rază mare de acțiune, a capacitații sporite de comunicații multimod și a armamentului de precizie, drona se remarcă prin capacitatea extrem de eficientă de recunoaștere a obiectivelor și executarea loviturilor. Fabricată de General Atomics, numită și Predator B, este capabilă să opereze zboruri controlate de la distanță sau în mod autonom.

Criza din Măditerrană de Est

Președintele francez Emmanuel Macron i-a solicitat marți, 22 septembrie, omologului său turc, Recep Tayyip Erdogan, să se angajeze în detensionarea situației cu statele membre UE, Grecia și Cipru, în regiunea de est a Măditerranei. Potrivit unui comunicat al președintelui francez solicitarea venită din partea șefului de stat francez, a avut loc în cadrul unei convorbiri telefoniice, acesta sfătuind Turcia să respecte pe deplin suveranitatea statelor membre ale UE, precum și dreptul internațional, să evite orice nouă acțiune unilaterală care ar putea pro-

„Geparzii” turdeni, pregătiți pentru misiune

În săptămâna 8—10 septembrie am fost alături de militarii detașamentului generat de B.3 Ap. AA „Potaissa“ la exercițiul final de verificare și certificare înainte de a fi dislocat în Polonia. Aceștia vor participa începând cu luna octombrie în cadrul misiunii de asigurare a prezenței înaintate consolidată în flancul nord-estic al NATO din cadrul grupului de luptă aflat sub comanda Statelor Unite ale Americii.

Detașamentul de apărare antiaeriană din cadrul B.3 Ap. AA „Potaissa“ din Turda a fost evaluat anterior acestui exercițiu de repetare a misiunii, la Capu Midia, la sfârșitul lunii iulie. Acolo, la malul mării, pe baza unor scenarii fictive, militarii turdeni au executat mai multe traaleri reale cu complexul antiaerian Gepard asupra unor tinte aeriene atât ziua, cât și noaptea, iar la final au raportat „Tintă nimicită!“.

Pe timpul misiunii detașamentului de apărare antiaeriană generat de B.3 Ap. AA „Potaissa“ va participa alături de partenerii din grupul de luptă (americani, britanici, croați, polonezi) la diferite exerciții pentru integrarea în mediul de instruire multinațional, în scopul atingerii obiectivelor impuse de acest grup NATO din Polonia.

Comandantul batalionului, locotenent-colonelul Marius Moroșanu, a apreciat că pregătirea pentru misiune s-a desfășurat foarte bine deși condițiile actuale nu au fost cele mai prietenoase. „Am parcurs toate eta-

pele de pregătire, în vederea certificării acestui detașament care va desfășura operații militare în Polonia, în cadrul battle

group-ului al partenerului american. La momentul actual am convingerea că detașamentul este pregătit“, a adăugat acesta.

Comandantul detașamentului, maiorul Cosmin Baciu, consideră această misiune foarte importantă atât pentru structura

din care face parte cât și pentru el personal. „Este într-adevăr o provocare, dar una care ne face să ne implicăm foarte responsabil, însă cea mai mare provocare a vizat pregătirea tehnică pentru misiune. Trebuie să apreciez că oamenii au fost foarte implicați atât pe parcursul pregătirii cât și la evaluarea finală, în cadrul exercițiului de repetare a misiunii“, ne-a măr-

de părere că misiunea a fost așteptată cu brațele deschise de către militarii batalionului, având în vedere interesul pe care aceștia l-au manifestat în ocuparea funcțiilor în cadrul subunității. Desemnarea unității în vederea participării la o misiune internațională a fost un deziderat al acestuia încă de la sosirea în această structură. „Deși am mai fost într-o misiune în Afganistan, o misiune alături de militarii din unitatea din care fac parte este total diferit. Este momentul când punem în aplicare pregătirea de specialitate de atâtia ani, pregătire care va continua și în Polonia deoarece odată ajunși acolo vom continua să ne instruim pe perioada misiunii alături de partenerii Alianței“, a conchis căpitanul Tușa.

Finalul exercițiului de repetare a misiunii a adus și confirmarea șefului echipei de evaluare a CFI, colonelul Bogdan Istrate, care a apreciat că „militarii români își vor executa misiunea la nivelul cerut de Alianță, la nivelul cerut de partenerii americanii, polonezi și celelalte națiuni care sunt componente ale grupului din flancul nordic.“

Căpitan Ionuț SUCIU

Detașamentul AIAT, cu bine, din nou acasă

Marți, 22 septembrie, la Regimentul 50 Rachete Antiaeriene „Andrei Mureșianu“ s-a desfășurat ceremonia militară de repatriere, din TO Afganistan, a detașamentului Army Institutional Advisory Team (AIAT), rotația a zecea.

Militarii detașamentului generat, selecționat și pregătit de Regimentul 50 Rachete Antiaeriene „Andrei Mureșianu“ au raportat „Misiune îndeplinită!“ în cadrul ceremonialului de repatriere desfășurat la unitatea floreșteană. La eveniment au participat: comandanțul Diviziei 4 Infanterie „Gemina“, generalul-maior Dorin Blaiu, Episcopul vicar al Vadului, Feleacului și Clujului, Preașfințitul Părinte Benedict Bistrițeanu și comandanțul Grupării de Jandarmi Mobile „Stefan Cicio-Pop“, colonelul Sebastian-Florin Clițan.

În alocuțiunea sa, comandanțul diviziei a felicitat întregul detașament pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a misiunii și pentru modul exemplar de comportare pe parcursul acesteia, recomandându-le totodată acestora să folosească experiența acumulată în teatrul de operații în structurile din care provin.

În semn de apreciere pentru îndeplinirea ireproșabilă a sarcinilor și misiunilor încredințate, maiorilor Florin Bilousec, Gheorghe Adrian Boilă, precum și căpitanilor Eduard Rotaru, Andrei-Ionuț Gogă și Cristian Ene le-a fost oferită Emblema de Merit în Slujba Păcii clasa a III-a.

Detașamentul AIAT, format

din 14 militari, treisprezece ofițeri și un subofițer, și-a îndeplinit atribuțiile în perioada noiembrie 2019 — septembrie 2020 pe parcursul a zece luni. Militarii echipei, specialiști în

La finalul ceremonialului, șeful echipei AIAT, rotația a zecea, locotenent-colonelul Valentin Petrescu ne-a oferit câteva detalii despre ce a însemnat această perioadă de misiune pentru echipa pe care o coordonat-o: „Încă de la început am fost nevoiți să facem față multiplelor provocări de natură organizațională datorate restruc-

domenii precum personal, instrucție, comunicații și informatică sau planificare au oferit asistență și consiliere la nivel ministerial și interinstituțional militariilor afgani în condițiile teatrului de operații Afganistan în cadrul misiunii „Resolute Support“ unde aceștia au continuat activitatea de consiliere a personalului din cadrul instituțiilor de învățământ ale Armatei Naționale Afgane.

turărilor la nivelul alianței, altfel la nivelul armatei afgane. O altă categorie de provocări s-a datorat celor de natură umană. A trebuit să dezvoltăm relații bune, amiabile cu partenerii afgani și de coaliție. Am participat la multiple proiecte pentru îmbunătățirea calității instrucției în armata afgană pentru îmbunătățirea doctrinelor care stau la baza acesteia pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de cazare a studenților

și militariilor afgani în instituțiile de învățământ și nu în ultimul rând pentru îmbunătățirea procesului de selecție și evaluare a personalului în armata afgană.“

În ceea ce privește modul în care pandemia i-a afectat, șeful echipei AIAT recunoaște că la început au fost puțin îngrijorați deoarece nu cunoșteau efectele pe care virusul le poate produce, dar prin aplicarea măsurilor de prevenție au reușit să se mențină sănătoși, pentru a putea reveni cu bine în țară. De asemenea, în activitatea profesională, echipa a reușit să dezvolte într-un timp foarte scurt relații foarte bune cu partenerul afgan, reușind astfel o continuitate a îndeplinirii misiunii dar și o relație bună și pe timpul pandemiei, chiar dacă aceste misiuni de consiliere și asistență nu s-au mai desfășurat față în față ci prin mijloace video în regim de teleconferință. „Experiența dobândită în teatrele de operații clar și-a spus cuvântul întrucât a fost mult mai ușor să ne adaptăm cerințelor“, a adăugat locotenent-colonelul Petrescu.

Dar pe parcursul unei perioade atât de lungi de misiune, cum a fost cea a detașamentului AIAT, suportul moral a fost unul important, iar familiile militariilor au fost un real sprijin pentru aceștia, însă mijloacele tehnice din prezent și internetul au reușit totuși să asigure o legătură aproape zilnică cu ei.

Căpitan Ionuț SUCIU